

Аналітичний огляд роботи митниці

№4
січень 2025

Ключові новини місяця

Народні депутати пропонують продовжити пільги для літакобудівної галузі.

В лютому два депутати фракції “Слуга народу”, обрані у мажоритарних округах Запорізької області, зареєстрували законопроект [№13017](#) зі змінами до Митного кодексу України для підтримки літакобудівної галузі. Законопроект передбачає:

- звільнення від ПДВ та мита товарів, що ввозяться для потреб літакобудівної галузі;
- звільнення від податку на прибуток підприємств літакобудування;
- звільнення від сплати земельного податку.

Відповідно до чинної редакції Митного кодексу пільги діяли до 1 січня 2025 року. Станом на 24 лютого 2025 року профільний комітет не розглядав законопроект.

З 1 січня 2025 року поновлено здійснення заходів державного ринкового нагляду та контролю нехарчової продукції.

Це стосується всіх видів нехарчової продукції, визначених Законом України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції».

Таким чином, митні органи знову будуть здійснювати контроль нехарчової продукції під час її ввезення на митну територію України. Зокрема, проводити перевірки на відповідність вимогам якості

та безпечності, перевірки документів та вибіркові обстеження зразків. Це може призвести до затримок у імпортерів, які не підготувалися до відновлення цих процесів.

Євроінтеграція

Ключові новини з євроінтеграції у митній сфері:

- 13 лютого в межах підготовки до переговорного процесу щодо членства України в ЄС відбулася перша імітаційна сесія по Розділу 29 «Митний союз». **10–11 квітня цього року очікується проведення скринінгу по 29 розділу.**

Імітаційні сесії є важливою частиною підготовки вступу до Європейського Союзу. Вони допомагають представникам України відпрацювати реальні сценарії переговорів, заздалегідь виявити слабкі місця у підготовці або стратегії та внести необхідні корективи до реальних перемовин.

Скринінг дозволяє перевірити, наскільки законодавство та нормативно-правова база країни, що вступає до ЄС, відповідають європейським вимогам та стандартам. Під час скринінгу можна виявити проблемні сфери або розбіжності між законодавствами. На основі результатів скринінгу країна може розробити конкретні плани та стратегії для приведення свого законодавства у відповідність до вимог ЄС.

- **З 21 січня 2025 року всі країни-учасниці Конвенції про процедуру спільного транзиту переходять на застосування NCTS Фаза 5.** Україна теж перейшла на оновлену версію NCTS Фаза 5 ще у квітні 2024 року.

Сприяння торгівлі

Кількість підприємств, що отримали статус АЕО з 2024 - Січень 2025 (помісячно):

Авторизації на спрощення

(у тому числі транзитні, за міс.)

кількість підприємств, авторизованих на окремі спрощення

14

кількість виданих авторизацій

31

у тому числі транзитних

7

У січні 2025 року статус авторизованого економічного оператора (АЕО) отримали 3 підприємства (стільки ж, скільки і у січні 2024 року).

Станом на початок лютого 2025 року 80 підприємств мали статус АЕО (77 типу АЕО-С, 3 типу АЕО-С та АЕО-Б одночасно. Більш детально про різницю між типами АЕО [читайте в нашому митному дайджесті №1](#)).

У січні 2025 року кількість компаній, які отримали митні спрощення, зменшилася на третину порівняно з попереднім місяцем. Тоді таких підприємств було 21.

Найпопулярніше спрощення серед бізнесу — «процедура випуску за місцезнаходженням» (12 наданих спрощень), яка дозволяє оформлювати товари безпосередньо на території підприємства. Це економить час

і кошти, адже компаніям не потрібно заїжджати на митний термінал.

Всього за місяць до Держмитслужби надійшло 27 заяв, щоб отримати авторизацію на застосування спрощень. Це свідчить про сталий інтерес бізнесу до цього інструменту.

Кількість завершених операцій спільного транзиту в митницях призначення (за міс./з початку року)

Ввезення товару

Вивезення товару

У січні 2025 року кількість операцій спільного транзиту (NCTS) під час ввезення товарів до України скоротилася на 10% порівняно з груднем 2024 року. Однак в річному вимірі, у порівнянні з січнем 2024 року фіксуємо збільшення кількості таких операцій на 60%.

Кількість переміщень у напрямку вивезення збільшилася на 3,6%. Проте порівняно з січнем 2024 року кількість операцій скоротилася на 9%.

Нагадаємо, NCTS – це IT-інструмент, який технічно дозволяє бізнесу використати єдину митну декларацію з єдиною гарантією для переміщень між 36 країнами-членами Конвенції про процедуру спільного транзиту. Близько третини операцій спільного транзиту при ввезенні – це використання цієї системи для національного транзиту. Це означає, що транзитна процедура починається та завершується в межах України – від пункту пропуску до місця, де товари проходять митне оформлення.

Дані зовнішньої торгівлі

Загальні обсяги експорту

3,17
млрд \$

Порівняння
з аналогічним
періодом
2024 року

-0,2 ↓
млрд \$

У січні 2025 році Україна експортувала товарів на **\$3,17 млрд**, що на **\$0,2 млрд** або **7% менше**, ніж у січні 2024 року.

Найбільше в січні 2025 року експортували:

- кукурудзу — **\$0,52 млрд**;
- олії соняшникову, сафлорову або бавовняну — **\$0,43 млрд**;
- руди і концентрати залізни — **\$0,25 млрд**

Головні країни-імпортери українських товарів:

 Польща — **\$0,35 млрд**

 Італія — **\$0,2 млрд**

 Іспанія — **\$0,2 млрд**

Загальні обсяги імпорту

5,55
млрд \$

з них оподаткованого

4,1
млрд \$

Порівняння з аналогічним
періодом 2024 року

+0,45 ↓
млрд \$

з них оподаткованого

-0,5
млрд \$

Протягом січня 2025 року Україна імпортувала товарів на загальну суму **\$5,55 млрд**, що на **\$0,45 млрд** більше, ніж рік тому (**\$5,09 млрд** у січні 2024 року).

Оподатковуваний імпорт склав **\$4,1 млрд** (74% від загального обсягу), тоді як у січні 2024 році цей показник становив **\$4,6 млрд**.

Податкове навантаження на одиницю ваги оподаткованого імпорту

зменшилось на **1,3%** (з **0,493 \$/кг** у січні 2024 року до **0,487 \$/кг** у січні 2025).

Головні країни-імпортери до України в січні 2025 року:

 Китай — **\$1,4 млрд**

 Польща — **\$0,49 млрд**

 Туреччина — **\$0,39 млрд**

Виконання індикативів

Стан виконання індикативних показників

Обсяги надходжень (факт):

47,5
млрд грн

Загальний розмір доведеного індикативу (план)

47,1 млрд грн

Процент виконання:

100,8%

У січні 2025 року митні органи перерахували до державного бюджету 47,5 млрд грн, що становить 100,8% від доведеного плану.

У порівнянні з січнем 2024 року фактичні надходження у січні 2025 року збільшилися на 206,5 млн грн.

За даними Держмитслужби, надходження митних платежів у січні 2025 року порівняно з січнем 2024 року збільшилися за рахунок імпорту:

газів нафтових
(тов.позиція 2711 згідно з УКТЗЕД)

1,3 млрд грн

↑ на 737,2 млн грн
на 136,5% більше

електроенергії
(тов. позиція 2716 згідно з УКТЗЕД)

897,2 млн грн

↑ на 638,0 млн грн
на 246,1% більше

добрив азотних
(тов. позиція 3102 згідно з УКТЗЕД)

770,7 млн грн

↑ на 494,9 млн грн
на 179,4% більше

добрив з 2-3 поживними елементами
(тов. позиція 3105 згідно з УКТЗЕД)

634,3 млн грн

↑ на 428,9 млн грн, на 208,8% більше

інсектицидів, родентицидів, фунгіцидів, гербіцидів
(тов. позиція 3808 згідно з УКТЗЕД)

814,9 млн грн

↑ на 400,4 млн грн, на 96,6% більше

Стан виконання індикативів в розрізі податків (факт)

Ввізне мито

4,2 млрд грн

103,8%
від плану

ПДВ з ввезених товарів

36,6 млрд грн

100,8%
від плану

Акцизний податок з ввезених тов.

6,7 млрд грн

98,6%
від плану

Вивізне мито

0,03 млрд грн

111%
від плану

У січні 2025 року, митні надходження мінімально перевищили індикативні показники за всіма платежами, крім акцизного податку з ввезених товарів. Зокрема, найбільше перевиконання у січні 2025 зафіксовано по вивізному миту – 111% від плану.

Серед факторів, що найбільше впливали на виконання індикативних показників за січень 2025 року:

- надані пільги зі сплати митних платежів, які за січень 2025 року склали 20,7 млрд грн, що на 6,9 млрд грн, або 50% більше порівняно з 2024 роком (13,8 млрд грн);
- поетапне зниження ставок ввізного мита відповідно до угод про вільну торгівлю;
- періодичне блокування окремих автомобільних пунктів пропуску через державний кордон України;
- постійні обстріли портової інфраструктури морських торговельних портів;
- невідповідність офіційного курсу гривні щодо іноземних валют прогнозованим показникам (прогнозований річний середній курс – 45 грн/дол., фактичний середній курс у січні 2025 року – 42,11 грн/дол.).

Надано пільг

(умовно нараховано)

	Ввізне мито	4,3 млрд грн
	ПДВ з ввезених товарів	11,5 млрд грн
	Акцизний податок з ввезених товарів	4,6 млрд грн
	Вивізне мито	0,2 млрд грн

У січні обсяг пільг зі сплати митних платежів скоротився до **20,6 млрд грн** (- 6,7 млрд грн порівняно з груднем 2024).

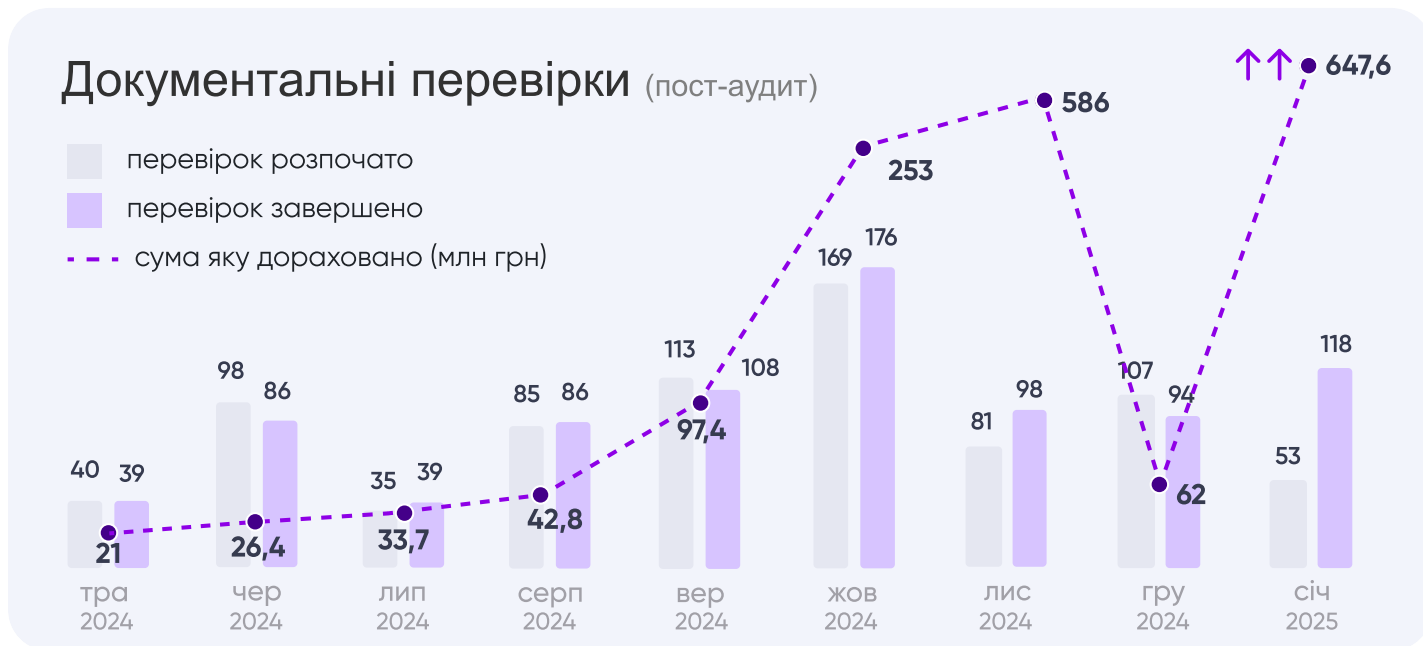
Найбільші суми пільг надані у січні 2025 року:

- товари оборонного призначення – 8,3 млрд грн;
- підакцизні товари, ввезені як сировина (переважно тютюн) – 4,6 млрд грн;
- імпорт в рамках угод про вільну торгівлю – 2,3 млрд грн,

- електрогенератори та інше енергогенеруюче обладнання) – 1,9 млрд грн;
- електромобілі – 0,9 млрд грн.

Діючі пільги зі сплати ввізного мита та ПДВ не відповідають європейському законодавству. В рамках Угоди про асоціацію з ЄС Україна зобов'язалася поступово наблизити своє законодавство до законодавства ЄС, зокрема Регламенту №1186/2009 та Директиви Ради ЄС 112/2006, які регламентують ввізне мито та ПДВ. Національна стратегія доходів до 2030 року також передбачає гармонізацію пільгового оподаткування з вимогами ЄС у 2024-2026 роках.

Реалізація контрольних функцій митниці

У травні 2024 року Верховна Рада скасувала мораторій на документальні митні перевірки, який діяв з березня 2022 року.

За січень митниця завершила 118 документальних перевірок. За результатами цих перевірок донараховано 647,6 млн грн митних платежів. Щоправда до бюджету сплачено тільки 8,3 млн грн.

Добровільно (тобто без проведення перевірок) бізнес сплатив 27,8 млн грн. Ці цифри вказують на **низький рівень добровільної сплати** донарахованих сум та **незадовільну роботу податкових органів** зі стягнення заборгованості з платників.

Кількість рішень про коригування митної вартості

З початку року (шт.):

1 261
(+ 1 261)

на суму (грн):

0,3 млрд
(+ 263 млн)

Кількість рішень про класифікацію товарів

З початку року (шт.):

113
(+ 113)

на суму (грн):

0,03 млрд
(+ 33 млн)

У січні 2025 року митниці прийняли 113 рішень з класифікації товарів, що на 13 рішень менше, ніж у січні 2024 року.

В той же час сума донарахованих платежів за цими рішеннями зросла в 1,6 раз.

Рішень про коригування митної вартості товарів у січні 2025 року було на 44 більше ніж у січні 2024 року. Сума донарахувань зросла в 1,4 рази.

Аналіз даних Держмитслужби свідчить про те, що надходження від коригування митної вартості є основними додатковими надходженнями за результатами митного контролю. Проте нараховані суми від коригування митної вартості за січень 2025 рік становлять 0.6% від загальної суми митних платежів. Суттєва частина цих рішень до того ж оскаржується в судах, тому надходження до бюджету ще менші.

Це означає, що абсолютну більшість митних платежів в Україні платники податків сплачують добровільно, а фінансовий результат від заходів митного контролю не завжди виправдовує спричинені ним ускладнення експортно-імпортних операцій.

Кількість порушених справ про ПМП

741

на суму:

260,6 млн грн

* зазначено суму несплачених митних платежів

У січні 2025 року митниця зафіксувала 741 порушення митних правил (ПМП) на суму 260,6 млн грн. Основну частку – 252 млн грн – становлять переміщення товарів через кордон з приховуванням від митного контролю (ст. 483 МКУ). Попри мільярдні суми виявлених порушень, надходження до бюджету залишаються незначними. За січень 2025 року у 741 справі накладено штрафів на 4,8 млн грн, з яких сплачено 3,7 млн грн.

Середній час митного оформлення* (хв.)

Імпорт

149

(випуск у вільний обіг)

Експорт

76

(вивезення)

Здійснено пропуск транспортних засобів через кордон (тис.):

683

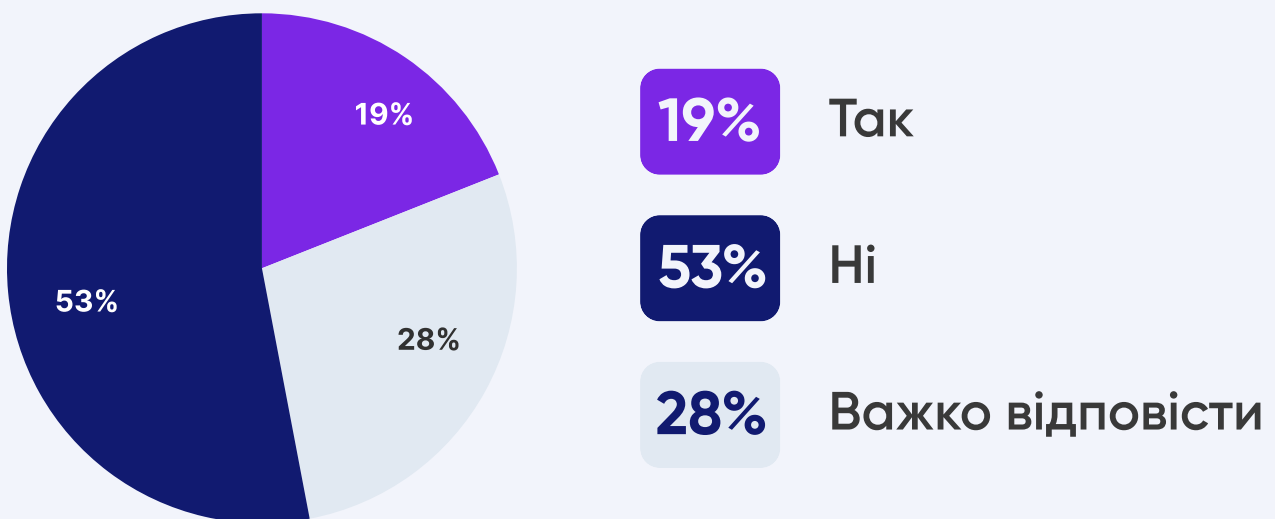
* з урахуванням митних декларацій, по яким надано відмову

У січні 2025 року тривалість митного оформлення товарів трохи скоротилася порівняно з січнем 2024 року (149 хв. проти 175 хв.). Ще більш істотне скорочення часу спостерігається при оформленні експортної декларації: 76 хв. в січні 2025 року проти 118 хв. в січні 2024 року.

Український бізнес позитивно оцінює вплив реформ, але сумнівається в успіхах антикорупційної боротьби та не відзначає суттєвих змін у роботі Державної митної служби, – ключові висновки бізнес-опитування ГО «Технології прогресу».

ГО «Технології прогресу» та дослідницька компанія «Gradus Research» провели опитування серед 75 власників, керівників та топ-менеджерів середнього та великого бізнесу в Україні щодо їхніх оцінок корупції, реформ та роботи державних органів у 2024 році.

Чи вірите Ви, що рівень корупції в Україні в 2024 році знизився, порівняно з попередніми роками?

53% респондентів вважають, що рівень корупції в Україні у 2024 році не знизився порівняно з попередніми роками. Водночас 28% відзначають позитивні зміни.

Як реформи, запроваджені Україною у 2024 році в межах міжнародних зобов'язань, впливають на Ваш бізнес чи організацію?

56% опитаних позитивно оцінюють вплив реформ, запроваджених у 2024 році в межах міжнародних зобов'язань України (передусім перед ЄС, МВФ та Світовим банком). З них 47% оцінюють його скоріше позитивно, а 9% – дуже позитивно. Негативну оцінку впливу реформ в цілому дали 28% респондентів.

Як Ви оцінюєте зміни в якості роботи Державної митної служби України у 2024 році, порівняно з попередніми роками?

При цьому, реформування митниці досі виглядає пріоритетним. 39% опитаних вважають, що якість роботи Державної митної служби у 2024 році не змінилася. По 17% респондентів відзначили як її покращення, так і погіршення. Нагадаємо, що перезавантаження митниці та обрання нового голови Держмитслужби за конкурсною процедурою за участі міжнародних представників є структурним маяком Меморандуму з МВФ, який Україна має виконати до кінця червня 2025 року. Повне дослідження доступне за [посиланням](#).

Будьте в курсі усіх новин

Підписатися на дайджест

[Архів дайджестів](#)